

ХЕРСОНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПРОГНОЗНІ СЦЕНАРІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

V Міжнародна науково-практична конференція

27-28 квітня 2023 року

**MODERNIZATION OF ECONOMY:
CURRENT REALITIES, FORECAST SCENARIOS
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

V International scientific-practical conference

27-28th of April 2023

**Херсон – Хмельницький, 2023
Kherson – Khmelnytskyi, 2023**

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ:**Міністерство освіти і науки України (Ministry of Education and Science of Ukraine)****Голова організаційного комітету конференції (Head of the Conference):**

Шандова Наталія Вікторівна (Shandova Nataliia) – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки (Doctor of Science (Economics), Professor)
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон – м. Хмельницький, Україна

Заступник голови організаційного комітету конференції (Coordinator of the Conference):

Олійник Наталія Миколаївна (Oliinyk Nataliia) – к.т.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки (Ph.D, Associate Professor)
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон – м. Хмельницький, Україна

Члени організаційного комітету конференції:

Алі Солтани (Ali Soltani) – PhD, MURP, BE., PIA, Professor of Urban Design/Planning
ШИРАЗСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Шираз, Іран (SHIRAZ UNIVERSITY, Shiraz, Iran)
УНІВЕРСИТЕТ ПІВДЕННОЇ АВСТРАЛІЇ, м. Аделаїда, Австралія (UNIVERSITY OF SOUTH AUSTRALIA, Adelaide, Australia)
УНІВЕРСИТЕТ ФЛІНДЕРС, м. Аделаїда, Австралія (FLINDERS UNIVERSITY, Adelaide, Australia)

Сабольч Нагі (Szaboles Nagy) – habil., PhD, M.Sc. in Business Economics, Vice Dean for International Relations, Head of Department of Marketing Strategy & Communication, Associate Professor
УНІВЕРСИТЕТ МІШКОЛЬЦА, м. Мішкольц, Угорщина (UNIVERSITY OF MISKOLC, Miskolc, Hungary)

Жартай Жанибек Маратович (Zhartai Zhanibek) – PhD, асоційований професор, завідувач кафедри економіки та міжнародного бізнесу (PhD, Associate Professor, Head of the Department)
КАРАГАНДИНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА Є.А. БУКЕТОВА, м. Караганда, Республіка Казахстан (KARAGANDY UNIVERSITY NAMED AFTER ACADEMICIAN E.A. BUKETOV, Karaganda, Republic of Kazakhstan)

Чарекішвілі Лія (Charekishvili Lia) – Academic Doctor, Professor
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Тбілісі, Грузія (EUROPEAN UNIVERSITY, Tbilisi, Georgia)

Джуретич Гордана (Đuretić Gordana) – PhD, Associate Professor of the Department of Management
УНІВЕРСИТЕТ «УНІОН – НИКОЛА ТЕСЛА», м. Белград, Сербія (UNIVERSITY «UNION – NIKOLA TESLA», Belgrade, Serbia)

Ковальов Анатолій Іванович (Kovalyov Anatoliy) – д.е.н., професор, ректор
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Одеса, Україна

Лігоненко Лариса Олександрівна (Ligonenko Larysa) – д.е.н., професор, професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА», м. Київ, Україна

Орехова Альвіна Іванівна (Oriekhova Alvinna) – д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Суми, Україна

Кубіній Наталія Юрївна (Kubiniy Natalya) – к.е.н., професор, Заслужений економіст України, професор кафедри економіки і підприємництва, директор Бізнес-центру УжНУ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ», м. Ужгород, Україна

М 74 Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (27-28 квітня 2023 р., м. Херсон – м. Хмельницький). – Херсон : Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2023. – 549 с.

ISBN 978–617–8187–00–2

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу ХНТУ (Протокол № 11 від 17.05.2023 р.)

Матеріали учасників конференції друкуються в авторській редакції. За дотримання норм авторського права та достовірність наведених фактичних даних відповідає автор матеріалів.

УДК 330.3-026.16

ISBN 978–617–8187–00–2

© Херсонський національний технічний університет, 2023
© Kherson National Technical University, 2023

**Секція: ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І
ПОЛІТИКА**

Section: DEMOGRAPHY, LABOR ECONOMICS, SOCIAL ECONOMICS AND POLITICS

Alekseyenko L.

*Dr. of Econ., Prof., Head of the Department of Management and Administration,
Ivano-Frankivsk Education and Research Institute of Management
Western Ukrainian National University,
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

Tulai O.

*Dr. of Econ., Prof., Head of the Department of International Relations and Diplomacy,
West Ukrainian National University
Ternopil, Ukraine*

**GLOBAL DIGITAL TRANSFORMATION OF THE SOCIAL SPHERE IN THE CONTEXT
OF NEW HORIZONS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT POLICY**

An important condition for the implementation of the social state in the global economy is the presence of developed structures of civil society (free associations, social institutions, social movements) for the expansion of local government, the realization and implementation of civil rights. Cooperation on the basis of the Donor Coordination Platform to support recovery and reconstruction in Ukraine is expanding. This platform makes it possible to coordinate the efforts of international donors and financial organizations; transparent and accountable provision of support.

The development of small and medium-sized businesses and micro-businesses determines: the spread of the declarative principle of starting an economic activity; liberalization of state regulation and establishment of a moratorium on inspections; insurance against war risks; liberalization of the tax system; creation of conditions for investment attraction; unification and digitization of tools (unified license register, regulatory portal); consideration of the draft law on market supervision. In the conditions of war, it is difficult to overestimate the social role of small and micro-businesses, which create jobs and, accordingly, reduce the burden on the state budget, which lacks funds for social assistance to displaced persons.

Joint coordination of global investment projects and attraction of investments for co-financing of key sectors of the economy and restoration of Ukraine is an urgent problem of modern economic science. International Monetary Fund experts in the report "Financial System Soundness" (2023) recognize that the main causes of global financial crises are the weakness of financial organizations, the insufficient level of regulation and supervision, as well as the lack of transparency [1].

Therefore, it is important to monitor and manage systemic risks in the investment process. The Government of Ukraine cooperates with the World Bank, the European Commission and donor countries to ensure financing of priority sectors of the economy, cover the budget deficit and develop the private sector [2; 3]. According to forecasts of the Ministry of Economy of Ukraine, it is expected to attract 3.1 billion dollars, which will mobilize more than 18 billion dollars. for the economy of Ukraine [4].

The priority areas are: expanding access to financing through the 5-7-9 program; support of export-oriented enterprises of small and medium businesses and micro-businesses; modernization of energy supply; provision of grant support to the agricultural sector. According to the report "Rapid Damage Assessment and Recovery Needs" (RDNA), Ukraine's urgent financial need in the private sector is 1.5 billion dollars, of which 0.6 billion dollars is in the agricultural sector. Thanks to co-financing from the state budget and a double multiplier, the cumulative effect of supporting the agricultural sector is expected in the amount of more than 1 billion dollars [4].

The Ministry of Social Policy of Ukraine is working on the development of the system of social services and increasing the effectiveness of the interaction between the state and the providers of these services [5]. We share the point of view of the leading economist scientists of the State University "Institute of Economics and Forecasting of the National Academy of Sciences of Ukraine" that ensuring social quality and defining on this basis the general principles of the post-war policy of ensuring social quality of life in Ukraine should take into account new challenges in the spheres of social development and employment, created as a result of social – humanitarian shocks of the war [6, p. 27].

Social policy is the activity of state and public institutions, social groups and objects of social policy, aimed at the realization of social human needs. The development of social policy must take into account the principle of social justice, observance of civil rights and the freedom of citizens. In 2023, the main mission of social policy is to create conditions in Ukraine to ensure the well-being and dignified life of a person in a barrier-free society through accessible and understandable services, access to high-quality social services, an effective system of social support, integration of people with disabilities into active social life, raising children in families, social and pension insurance, as well as digitalization of services.

The main duty of the state is to guarantee the legislative, social and economic well-being of society. Therefore, social policy should be based on mutual responsibility and mutual obligations of the state and citizens. In particular, in Ukraine, the development and implementation of the All-Ukrainian mental health program is coordinated by the Ministry of Health of Ukraine, supported by the World Health Organization (non-governmental organization "Bezbariernost"), the platform for development and decision-making is the Interdepartmental Coordination Council under the Cabinet Ministers of Ukraine, and the communication campaign is implemented with the support of the United States Agency for International Development (USAID) [7].

In the conditions of martial law, social policy must be adequate to the level of economic development, contribute to the stabilization of production, and ensure the minimum necessary standards of the target's standard of living. The Ministry of Social Policy of Ukraine recognizes that the social support of defenders should begin in the Territorial Centers of Recruitment and Social Support and end with professional integration after their demobilization. In this context, special attention should be paid to the launch of an important pilot project on the creation of patronage services in military units [8]. This will help civilians adapt to the ranks of the Armed Forces of Ukraine, as well as the provision of social services to military family members.

One of the important areas of social policy is the social protection of women with disabilities, since the attitude towards citizens with limited opportunities is a characteristic sign of both the civilized state and its children. Therefore, the integration of people with disabilities into active social life must be ensured in compliance with the guarantees of European standards of equality. This requires prompt provision of auxiliary means of rehabilitation, as well as support in employment or adaptation to professional activity. The Ministry of Social Policy of Ukraine wants to implement the experience of Israel and build sustainability centers in our country [8]. This idea consists in accompanying volunteer communities on the ground with the involvement of managers, social workers and psychologists.

References

1. Financial System Soundness. URL: <https://www.imf.org/en/About/Factsheets/Financial-System-Soundness> (дата звернення 07.04.2023).
2. Питання Національної ради з відновлення України від наслідків війни : Указ Президента України № 266/2022 від 21.04.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/2022#Text> (дата звернення 07.04.2023).
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення тиску на бізнес із боку органів ринкового нагляду : Закон України № 367-IX від 12.12.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/367-20#Text> (дата звернення 07.04.2023).

4. Мінекономіки напрацьовує механізми фінансування ключових галузей економіки за координації Світового Банку. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=8c72fdfb-1cb4-41c1-aefa-0264ffab5729&title=SvitoviiBank> (дата звернення 07.04.2023).
5. Запроваджено експериментальний проект надання соціальних послуг санаторіями Мінсоцполітики. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/22693.html> (дата звернення 07.04.2023).
6. Бурлай Т. В., Дмитрук Д. А., Костриця В. І., Левін Р. Я. Політика соціальної якості: теорія та міжнародні підходи в контексті завдань повоєнної реконструкції України. *Український соціум*. 2022. № 3 (82). С. 9-30. URL: <https://doi.org/10.15407/socium2022.03.009> (дата звернення 07.04.2023).
7. Ти як? URL: <https://www.msp.gov.ua/news/22690.html> (дата звернення 07.04.2023).
8. Нові горизонти соціальної роботи. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/22684.html> (дата звернення 07.04.2023).

Біліченко С.П.
науковий співробітник,
ДУ «Інститут економіки та прогнозування» НАН України,
м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

У наші дні світова експертна спільнота все більше уваги приділяє пошукам цілісної моделі розвитку, яка відкриває можливості для сталого економічного зростання, захисту навколишнього середовища (НС), соціальної підтримки населення, гендерної рівності, реалізації населенням своїх соціальних і політичних інтересів. Одним із шляхів досягнення цих цілей є активне розширення масштабів господарської діяльності, що інтегрує елементи корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Концепція КСВ розвивається як відповідь на запити суспільства, яке зараз зацікавлене в тому, щоб результати та зміст господарської діяльності економічних агентів сприяли сталому розвитку. У суспільстві підвищується значення соціальних критеріїв після ухвалення інвестиційних рішень як інвесторами, так і рядовими споживачами; зростає занепокоєння збитками, які завдають НС внаслідок господарської діяльності; завдяки медіа- та інформаційно-комунікаційним технологіям створюються умови для більшої транспарентності підприємницької активності. Згідно з визначенням Європейської комісії, КСВ є концепцією, керуючись якою «компанії на добровільній основі враховують соціальні та екологічні проблеми у своїх бізнес-операціях». Ця концепція також передбачає «відповідальність підприємств за вплив, який їхня діяльність надає суспільству» [1]. Поняття КСВ включає поняття відповідальності корпорацій перед різними зацікавленими групами суспільства, а також набір підходів і принципів, які використовуються компаніями на практиці. Приймаючи принципи КСВ, підприємства інтегрують у бізнес-процеси соціальні, гуманітарні, етичні, екологічні складові. Це знаходить своє вираження, наприклад, у фінансуванні благодійних та соціально значимих проектів, у дотриманні високих стандартів корпоративної культури, що гарантують повагу до прав працівників, у прагненні скорочувати негативний вплив своєї діяльності на КСВ, тощо. Важливо відзначити, що процеси інкорпорації КСВ у господарську діяльність компаній мають децентралізований і добровільний характер, вони особливо активно розвиваються у транснаціональних компаніях та спрямовані, насамперед, на формування позитивного іміджу у споживачів та інвесторів. Ведення соціально-відповідального бізнесу створює для підприємства додаткові конкурентні переваги, формуючи сприятливе соціальне оточення та